

Odstavec

Uspořádání odstavce

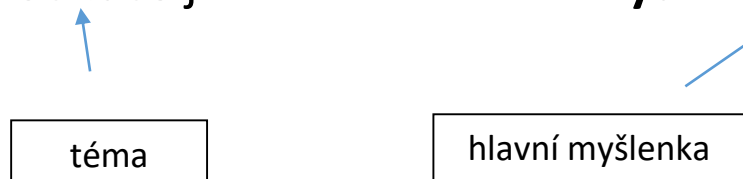
1. **topic sentence:** hlavní myšlenka celého odstavce, zpravidla je to první věta a je nejobecněji formulovaná; má dvě části (téma + hlavní myšlenka)
2. **podpůrné argumenty:** vysvětlují topic sentence, dodávají argumenty pro tvrzení v ní uvedené
3. **závěrečná věta** (shrnutí): poslední věta/y odstavce, může (jinými slovy) zopakovat hlavní myšlenku nebo uvádí závěrečný (shrnující, nejdůležitější) komentář k tématu, příp. připravuje přechod k dalšímu tématu/odstavci

A) Topic sentence

- téma
- hlavní myšlenka odstavce/odstavcové skupiny

Příklady:

Počítače jsou v dnešní době **využívány v mnoha různých situacích.**



Počítače se v **posledních 20 letech výrazně změnily.**



POZOR!

První počítač byl vyroben ve 30. letech 20. století.

⇒ toto není topic sentence, je to prostý fakt

⇒ nenaznačuje, jaká myšlenka bude v odstavci rozvíjena

Charakteristika dobré topic sentence

- Dobře napsaná topic sentence **určuje téma celého odstavce/odstavcové skupiny**. Na začátku odstavce dá čtenáři vědět, o čem bude zbývající část odstavce.
- Zpravidla ji **netvoří dobře známý, příp. všeobecně uznávaný fakt**.
- **Musí být specifická** - *Kreditní karty jsou užitečný platební nástroj. x Kreditní karty jsou užitečné především na dlouhých cestách.* – V prvním případě je topic sentence příliš obecná, takže čtenáři nedává dobrou představu, o čem odstavec vlastně bude.
- **Nemůže být příliš specifická** – *Kreditní karty v současné době nabízí možnost nastavit si platební limit podle potřeby.* – vše je již řečeno v topic sentence a není o čem dál psát.
- **Musí mít dvě části – téma a hlavní myšlenku**, tj. o čem odstavec bude + specifikace/upřesnění tématu.

Cvičení 1

Vyberte ze dvojice vhodnější topic sentence.

a) Bilingvální slovníky mohou pomoci nerodilým mluvčím dvěma podstatnými způsoby.

b) V bilingválním slovníku je informace prezentována ve dvou různých jazycích.

a) Na pracovní pohovor je třeba přijít včas.

b) Pro úspěšný pracovní pohovor je třeba dodržet několik základních pravidel.

a) O tom, kdo zabil J. F. Kennedyho existuje mnoho teorií.

b) J. F. Kennedy byl zabit 22. listopadu 1963.

a) Moderní smartphony nabízejí mnoho užitečných funkcí.

b) Moderní smartphony využívají displeje s dotykovou technologií.

a) Fosilie jsou zbytky rostlin nebo zvířat, které zemřely často před několika miliony let.

b) Existuje řada metod, které vědcům umožňují zjistit stáří fosilií.

Cvičení 2

Následující topic sentence jsou příliš obecné, upravte hlavní myšlenku tak, abyste specifikovali téma odstavce.

1. Vynechání snídaně není dobrý začátek dne.
2. Hledání práce po skončení školy může být náročné.
3. Do svého smartphonu si můžete stáhnout řadu aplikací.
4. Delfíni jsou jedni z nejzajímavějších zvířat na zemi.
5. Znalost cizích jazyků otvírá mnoho dveří.

B) Podpůrné argumenty

Typy:

- **vysvětlení**

Topic sentence: *Univerzita nabízí mnoho podpůrných služeb pro své studenty.*

Podpůrný argument: *Všechny tyto služby jsou pro studenty nabízeny zdarma.*

- **popis**

Topic sentence: *Lidé většinou nezapomínají na dům, kde strávili své dětství.*

Podpůrný argument: *Pamatují si každý vrzající schod, temný kout, kterého se báli, ale i řadu míst, kde se schovávali, když chtěli být sami.*

- **uvádění důvodů**

Topic sentence: *Psaní poznámek je jednou z nejdůležitějších studijních dovedností, kterou by se měl každý student naučit.*

Podpůrný argument: *Dobře napsané poznámky z přednášky nebo z povinné literatury často ušetří mnoho času před zkouškou a pomohou se lépe s tématem seznámit.*

- **přinášení konkrétních faktů**

Topic sentence: *Běhání není tak snadné, jak by to mohlo na první pohled vypadat.*

Podpůrný argument: *97 % lidí neuběhne ani 3 kilometry bez zastavení.*

- **dávání příkladů**

Topic sentence: *Brazílie má řadu zdrojů přírodního bohatství.*

Podpůrný argument: *Je jedním z hlavních producentů bauxitu, hlavní suroviny pro výrobu hliníku.*

Cvičení 3

U topic sentence ze cvičení 1 navrhňte, jak by mohl odstavec pokračovat. Použijte otázky s Kdo? Co? Kdy? Kde? Proč? a Jak?

C) Závěr odstavce

- je to obvykle poslední věta odstavce,
- naznačuje čtenáři, že končí odstavec a téma v něm řešené,
- odstavec je uzavírán několika možnými způsoby:
 - a) zopakování hlavní myšlenky z topic sentence (jinými slovy)
 - b) návrh řešení, shrnutí názoru autora, předpověď dalšího vývoje,
- někdy, zejména u odstavcových skupin může závěr odstavce jakoby chybět, předpokládá se, že čtenář z logiky výstavby textu pochopí, že téma bylo ukončeno.

Charakteristika dobrého odstavce

- odstavec má topic sentence, která určuje téma odstavce,
- celý odstavec je zaměřen na téma, které bylo nastaveno v topic sentence,
- závěrečná věta (závěr) text odstavce logicky uzavírá,
- odstavec má všechny formální náležitosti (odsazení prvního řádku, příp. odsazení mezi jednotlivými odstavci).